

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Bakalářská práce

Financování státní příspěvkové organizace

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Vejsadová

Autor: Jitka Hostičková

2009

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka HOSTIČKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Financování státní příspěvkové organizace**

Zásady pro vypracování:

Cíl

Cílem bakalářské práce je rozbor finančního potenciálu a hospodaření neziskové organizace, vymezení výhod a nevýhod vybraných nástrojů financování a následná aplikace teoretických poznatků na vybranou příspěvkovou organizaci.

Osnova:

1. Úvod
2. Metodické hodnocení nástrojů financování
3. Analýza hospodaření konkrétní příspěvkové organizace
4. Zhodnocení výsledků
5. Závěr
6. Přehled literatury
7. Přílohy

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- Drucker, P.F.: Řízení neziskových organizací. Praha: Management Press, 1994. ISBN: 80-85603-38-1
Nováková, Š.: Účetnictví příspěvkových organizací. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN: 80-245-0286-0
Rektořík, J. a kol.: Organizace neziskového sektoru, 1. vydání, dotisk, Praha: Ekopress, 2004. ISBN 80-86119-41-6
Svobodová, J.: Abeceda účetnictví 2006: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu, 2. rozšíř. vyd., Olomouc: ANAG, 2006. ISBN 80-7263-332-5
Stejskalová, I.: Účetnictví příspěvkových organizací. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN: 80-245-0592-4
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví + novela zákona o účetnictví č. 669/2004 Sb.
Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb
Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
Zákon č. 218/2008 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Dryjová
Katedra účetnictví a financí
Datum zadání bakalářské práce: 20. března 2008
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2009

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Štřeláček, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 20. března 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Financování státní příspěvkové organizace* vypracovala samostatně pod vedením Ing. Marie Vejsadové a uvedla v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

V Českých Budějovicích dne 10. dubna 2009

.....

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Marii Vejsadové za její připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji Ing. Jindřišce Kubíčkové za věnovaný čas a poskytnuté informace, které pomohly uvést mou práci do praktické roviny.

OBSAH:

1	ABSTRAKT	1
2	ÚVOD	2
3	DŮVODY EXISTENCE A DEFINICE NEZISKOVÉHO SEKTORU	3
3.1	Definice neziskového sektoru.....	3
3.2	Příčiny existence neziskové organizace.....	4
3.3	Vývoj neziskového sektoru v ČR.....	5
3.4	Členění neziskové organizace	6
3.4.1	Kritérium zakladatele	6
3.4.2	Kritérium právní normy	8
4	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	10
4.1	Založení	10
4.2	Činnost.....	11
5	FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	12
5.1	Příjmy z hlavní činnosti – uživatelské poplatky.....	13
5.2	Financování z rozpočtu zřizovatele.....	14
5.3	Tvorba fondů	16
5.4	Státní finanční podpora	17
5.5	Návratné finanční výpomoci.....	18
5.6	Výhodně úročené půjčky	18
5.7	Státní dotace.....	19
5.8	Příjmy z vedlejší činnosti	20
5.9	Darování a sponzoring	21
5.10	Daňové zvýhodnění dárcovství	21
5.11	Ostatní způsoby financování organizace.....	22
5.12	Shrnutí problémů, výhod a nevýhod jednotlivých forem financování nezisk. organizací....	23

6	METODIKA.....	27
7	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ KONKRÉTNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	28
7.1	Předmět činnosti	28
7.2	Hospodaření příspěvkové organizace	29
7.3	Financování příspěvkové organizace	29
7.3.1	Vlastní činnost.....	29
7.3.2	Doplňková činnost	31
7.3.3	Fondové financování.....	31
7.3.3.1	Rezervní fond	32
7.3.3.2	Fond investičního majetku.....	32
7.3.3.3	Fond reprodukce majetku	32
7.3.3.4	Fond oběžného majetku.....	33
7.3.3.5	Fond kulturních a sociálních potřeb.....	33
7.3.3.6	Fond odměn.....	34
7.4	Hospodaření a financování organizace v letech 2005-2007.....	35
7.5	Výsledky a řešení	37
8	ZÁVĚR.....	39
9	SUMMARY	41
10	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	42
11	SEZNAM PŘÍLOH	43

1 Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je zmapování možností financování neziskových organizací, upozornit na výhody a nevýhody vybraných nástrojů financování a tyto znázornit na konkrétní státní příspěvkové organizaci. Příjmy, kterých ze své činnosti dosahuje, nepokrývají nutnou výši nákladů, proto získává finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele ve formě dotace na provoz. Z tohoto zdroje je financována převážná část výdajů organizace. Dalšími formami financování jsou tedy příjmy z hlavní a vedlejší činnosti. Jiných forem financování jako jsou dary, sponzoring či dotace ze zdrojů EU není v organizaci využito vzhledem k nedostatečně propracovanému fundraisingu.

Klíčová slova: příspěvková organizace, nezisková organizace, financování, dotace

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to summarize all the opportunities of non-profit organizations, point out advantages and disadvantages of chosen finance instruments and than to show how it works in real state contributory organization. Incomes which it earns do not cover all costs, that why it earns money from the grantors budget as a business grants. From this source is also covered most of expenditures. Other ways of financing business (i.e. grants, sponsoring, or EU subsidies) are not used because of poor base of fundraising.

Key words: contributory organisation, non-profit organisation, financing, subsidies

2 Úvod

Na neziskové organizace je možno nahlížet z různých úhlů pohledu, neboť jsou v mnoha ohledech specifické a inovátorské. Práce je zaměřena na problematiku financování neziskových organizací, která je stěžejní pro jejich vlastní fungování. Z důvodu neexistence orientace na zisk se musí neziskové organizace spoléhat na jiné zdroje pro získávání prostředků, než je tomu u komerčních podnikatelských subjektů. Protože je neziskový sektor pro naši společnost nezbytný, je potřeba neustále objevovat jeho další možné zdroje financování.

Úvodem bude nutno se zmínit o tom, proč neziskové organizace vznikají, fungují, jak se neziskový sektor člení z hlediska ekonomické terminologie, jaké jsou základní rozdíly mezi státními a nestátními neziskovými organizacemi a také o tom, jak na sebe navzájem s ostatními subjekty v ekonomice a společnosti působí.

Cílem této práce je prozkoumat možnosti financování neziskových organizací, poukázat na výhody a nevýhody jednotlivých forem financování a dále upozornit na problémy a jejich možná řešení v oblasti financování neziskových organizací. Na základě teoretických poznatků poté zhodnotit využívání jednotlivých zdrojů v konkrétní státní příspěvkové organizaci a navrhnout změny či další způsoby jejího financování.

3 Důvody existence a definice neziskového sektoru

3.1 Definice neziskového sektoru

Vymezení pojmu nezisková organizace přináší řadu úskalí a je nutno říci, že se v této oblasti neshodují ani teoretikové. Terminologie v dané oblasti dosud není ustálená, což přináší mnohé problémy. Veřejná správa musí dle Ústavy České republiky pro občany zajišťovat služby zejména v oblasti školství, kultury, dopravy, obrany a bezpečnosti, soudnictví, vězeňskou službu, oblast důchodového zabezpečení, zastupitelské úřady v cizině a celou řadu dalších služeb, se kterými se občané denně setkávají. Na zajišťování výše uvedených služeb stát zřizuje státní rozpočtové (nyní organizační složky státu) a příspěvkové organizace, jejichž prostřednictvím za přímého řízení jsou naplňovány jednotlivá ustanovení Ústavy z hlediska funkcí státu.¹

Pokud ovšem stát není schopen tyto potřeby zajistit, je toto důvodem pro vznik nestátních neziskových organizací, jejichž vývoj probíhá společně s vývojem demokratické společnosti, tedy od roku 1989. Před tímto rokem byly tyto neziskové organizace v podstatě nahrazeny rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi, které byly pod přímou kontrolou státu a tedy i komunistické strany. Označení nezisková organizace může být ale zavádějící, protože každá nezisková organizace zisk tvoří a někdy dokonce zisky dva. První zisk - finanční - je důležitý pro přežití organizace z hlediska praktického, rozdíl je pouze v použití zisku, a to na další rozvoj činnosti organizace a k plnění svých cílů. Není tedy určen k rozdělení mezi individuální vlastníky společnosti nebo zakladatele. Druhý zisk – ve formě „prospěšnosti“ celé společnosti souvisí s posláním organizace a může mít podobu např. vzdělanosti nebo informovanosti občanů, neboť v mnohých případech tyto neziskové organizace nahrazují nedostačující nebo nefunkční síť státních organizací. Proto se někdy zdá výstižnějším

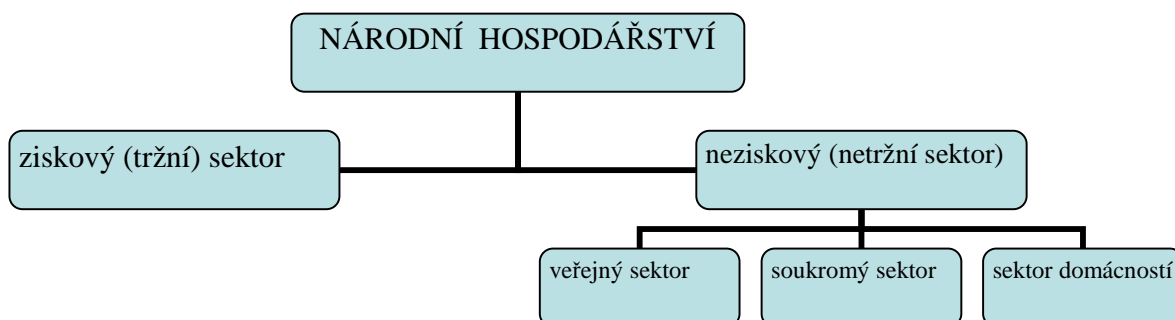
¹ Zdroj: MFČR[online]. [cit. 2008-10-3]

Dostupné z WWW: < http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html>

pojem "občanské společnosti", který je možno v této souvislosti používat. Na druhé straně je možno označení „nezisková“ zdůvodnit tím, že hlavním účelem těchto organizací není dosažení zisku, ale priorita je spatřována v pokrytí určitých potřeb. Dalším termínem je „třetí sektor“, který zdůrazňuje postavení tohoto sektoru mezi trhem a státem.

Pro názornost uvádím následující schéma, které znázorňuje členění národního hospodářství podle principu financování.

Obr. č. 1: Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: Y. Strecková a kol.: Veřejná ekonomika, ESF MU, Brno, 1997.

Národní hospodářství se člení podle kritéria financování provozu na sektor ziskový a neziskový. Ziskové organizace vznikají za účelem dosahování zisku, neziskové naopak zabezpečují veřejné statky kolektivní spotřeby pro obyvatelstvo na neziskovém principu. Dle kritéria vlastnictví se neziskový sektor člení na soukromý (nestátní neziskové organizace), veřejný (státní neziskové organizace – organizační složky státu, příspěvkové organizace) a sektor domácností. V ideální situaci se tyto sektory protínají.

3.2 Příčiny existence neziskové organizace

Pokud trh není schopen zajistit dostatečné množství statků, musí tyto statky vyrábět a nabízet stát. Proto zřizuje *státní neziskové organizace*, jako je příspěvková organizace či organizační složka státu, a to v tom případě, jde-li o nezbytné služby (vzdělání, péče

o zdraví apod.) nebo pokud neexistuje ochotná soukromá firma (nebo NNO), která by tyto statky zajišťovala. Dále jsou státní neziskové organizace zřizovány za předpokladu, že neexistuje konkurenční prostředí a je tedy nežádoucí, aby veřejný statek poskytovala monopolní soukromá firma za vysokou cenu či vysoký uživatelský poplatek, čímž by se mohl stát veřejný statek nedostupným pro všechny občany.

Základní vysvětlení důvodů vzniku *nestátní neziskové organizace* nám poskytne teorie tržních selhání, která vidí příčinu vzniku neziskových organizací v selhání trhu při asymetrické informaci nebo při poskytování veřejných statků. Další teorie vzniku neziskových organizací je obsažena ve vládním selhání. Z důvodů těchto selhání nedochází k paretoovsky optimální situaci při zabezpečování statků. Tyto teorie jsou popsány např. M. Jílkem.²

3.3 Vývoj neziskového sektoru v ČR

Po roce 1989 se začal počet neziskových organizací v ČR výrazně zvyšovat, jejich počet se do současné doby téměř zdvacetinásobil. K tomuto příznivému jevu přispělo kromě reformy celé společnosti také přijetí některých zákonů³, které umožnily vznik nových typů neziskových organizací. Na druhou stranu došlo v důsledku vzniku zákona⁴ z roku 1997 ke snížení počtu nadací. Došlo ke zpřísnění podmínek proto, aby nedocházelo k využívání nadačních peněz na jiné účely, než na které byly vybírány, což právní úprava před rokem 1997 umožňovala. Jedná se zejména o zavedení povinnosti základního jmění nadace. Nadace buď přešly na jinou právní formu nebo zanikly.

Je zřejmé, že se zvýšilo podvědomí veřejnosti o činnosti a prospěšnosti neziskových organizací, když lidé začali více vyhledávat spolky jako způsob prožívání volného času a součást kulturního života. Mezi členy občanských sdružení patří téměř polovina české dospělé populace. Občané České republiky jsou nejčastěji členy sportovních organizací

² JÍLEK, M. *Veřejné finance*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2002. 233 s.

³ Jedná se o zákon č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných spol

⁴ Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech

(16 %) a často jsou členy zájmových organizací, jako jsou zahrádkáři a pěstitelé (6 %), dobrovolní hasiči (6 %) nebo organizace rybářů (5 %).⁵

3.4 Členění neziskové organizace

Na základě uvedených charakteristik a typologií neziskových organizací označujeme pojmem „neziskové organizace“ tyto skupiny. Kritérií pro členění neziskových organizací existuje více, v této práci se omezím pouze na dvě:

3.4.1 Kritérium zakladatele

Toto kritérium vychází z toho, zda je nezisková organizace (NO) založená státní správou či samosprávou nebo fyzickou či právnickou osobou, člení se tedy na NO :

- **Státní** (vládní, veřejné) neziskové organizace, které zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy. Jejich posláním je podílet se na výkonu veřejné správy na úrovni státu, regionu či obce. Jejich právními formami jsou v podmínkách ČR příspěvkové organizace a bývalé rozpočtové organizace, od roku 2001 organizační složky státu, kraje či obce. Nejsou založeny za účelem podnikání a s tím spojenou produkcí zisku, který by sloužil k rozdělování mezi členy organizace, ale za účelem uspokojování veřejných potřeb.
- **Soukromé** (nevládní, občanské, nestátní) neziskové organizace. Umožňují zajišťovat produkci takových statků, které státní neziskové organizace nezajišťují, nebo je zajišťují nedostatečně. Jedná se většinou o menšinové potřeby, které není možno uspokojovat v rámci veřejného sektoru (např. nadstandardní zdravotní péče, vzdělání). Jsou charakteristické schopností určitého společenství lidí, organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání, kdy se občané sdružují do různých typů nestátních neziskových organizací. Jejich základní právní formy představují v ČR

⁵ čerpáno z www.neziskovky.cz

občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti.

Existence nevládních neziskových organizací zpravidla vede ke zkvalitňování poskytovaných statků či služeb státními neziskovými organizacemi, neboť ty se snaží obstát v konkurenci s nestátními organizacemi. Nestátní neziskové organizace mohou svou činnost vykonávat výlučně, tedy aniž by existovaly státní neziskové organizace v tomto odvětví (např. Český červený kříž) nebo jsou tyto činnosti doplňkem činností prováděných státními organizacemi (toto je časté v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb (např. domov důchodců) nebo je činnost prováděná souběžně se státními organizacemi.

Nestátní neziskový sektor je možno charakterizovat na základě tzv. strukturálně – operacionální definice (podle dnes již světoznámé studie L. M. Salomona), kterou uvádí např. Jitka Peková⁶, podle níž je neziskovou nestátní organizací ta organizace, která je:

- 1. Organizovaná** - má jistou institucionální strukturu, funguje na základě přesně formulované zakládací smlouvy či zřizovací listy, má danou organizační strukturu a náplň činnosti, tzn. že za nestátní neziskovou organizaci (NNO) nebudeme považovat např. skupinu společně smýšlejících lidí, jež se sejdou na demonstraci, když nezformují žádnou formální strukturu.
- 2. Soukromá** - jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou podřízeny a řízeny. To ale neznamená, že by tyto organizace byly odděleny od veřejných financí, které jsou pro ně pořád velmi významné. Nezisková organizace (NO) je tedy svobodná ve stanovování svých cílů a způsobech k jejich dosažení. Přesto však musí dodržovat stanovené postupy např. při čerpání prostředků z veřejných rozpočtů.
- 3. Nezisková** – protože jsou NO založeny za jiným účelem než je podnikání, nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky,

⁶ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2004. 135 s. ISBN 80-7261-086-4.

resp. své členy např. ve formě dividend. NO mohou svou činností vytvářet zisk, ten však musí opět vložit zpět k rozvoji organizace a plnění jejích cílů.

4. Samosprávné – mají své vlastní postupy a struktury, nejsou ovládány zvenčí a jsou schopny řídit samy sebe. Nejsou kontrolovány státem ani jinými státními institucemi.

5. Dobrovolné - využívají dobrovolnou účast na svých činnostech např. ve formě darů, poskytnutí neplacené práce pro organizaci nebo čestné účasti ve správních radách.

Vládní neziskové organizace jsou charakterizovány pouze dvěma z těchto bodů, a to, že jsou organizované a neziskové, to znamená, že jsou založeny na základě určité smlouvy, nikoliv za účelem dosažení zisku a jeho rozdělování mezi své členy, nýbrž s cílem uspokojování potřeb veřejnosti.

3.4.2 Kritérium právní normy

Toto vymezení je nejjednodušší, neboť je dané zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, který v § 18 odstavci 7 definuje tzv. organizaci charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání. Zákon sem řadí následující typy organizací⁷

- zájmová sdružení právnických osob, pokud tato sdružení mají právní subjektivitu,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a politická hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace, nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- obce,
- vyšší územní samosprávné celky,

⁷ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

- organizační složky státu a územních samosprávných celků (do roku 2001 rozpočtové organizace),
- příspěvkové organizace,
- státní fondy,
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

Nejčastějšími právními formami nestátních neziskových organizací v ČR jsou pak vzhledem k typu činnosti občanská sdružení a jejich organizační složky, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti - zejména jejich účelová zařízení.

4 Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace jsou zakládány státem či samosprávnými celky zejména pro zabezpečování smíšených veřejných statků, tedy k uspokojování potřeb obyvatelstva, např. v oblasti sociálních služeb, vzdělání, péče o zdraví, kultury apod. Veřejné statky jsou občanům poskytovány za uživatelský poplatek. Nejsou tedy zakládány za účelem dosahování zisku. Příspěvkové organizace mají samostatnou právní subjektivitu, a proto se na základě návrhu zakladatele zapisuje se do obchodního rejstříku. Pro tento typ organizací platí od 1.1.2001 zejména tato právní úprava:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) (pro PO zřízené orgánem státní správy)
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (pro PO zřízené orgány územní samosprávy)
- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
- vyhláška č. 505/2002 Sb. pro účetní jednotky, které jsou ÚSC, PO, SF a OSS
- České účetní standardy pro ÚSC, PO, SF a OSS

4.1 Založení

O vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovatel zřizovací listinu. Zřízení příspěvkové organizace také podléhá oznámení v Ústředním věstníku ČR. Zřizovací listina obsahuje kromě uvedení zřizovatele název a sídlo příspěvkové organizace, vymezení hlavních činností, zabezpečení majetku, statutární orgány a dobu, pokud je zřízena na dobu určitou. Po založení vydá svůj status, který musí zřizovatel schválit, dále vydá organizační řád, pravidla hospodaření, pravidla pro oběh účetních dokladů, odpisový řád a další vnitřní předpisy. Zřizovatelem může být orgán státní správy nebo orgán územní samosprávy. Podle toho, jaké úkoly organizace plní, je její působnost rozdělena v rámci příslušného regionu nebo celorepublikově.

4.2 Činnost

Za své služby si tyto organizace nic neúčtují, nebo je poskytují za ceny nižší než jsou skutečné ceny těchto služeb, a proto nemohou existovat na bázi samofinancování. Příspěvkové organizace působí v oblasti zdravotnictví, školství, vědy a výzkumu, kultury, sociální péče, obrany a bezpečnosti apod.

Mohou provozovat i vedlejší (hospodářskou) činnost v tom případě, že na tuto činnost nepoužijí finanční prostředky poskytnuté od zřizovatele na hlavní činnost, pro kterou byly zřízeny a v případě, že zisk z hospodářské činnosti použijí ke zkvalitňování této hlavní činnosti. Hospodářskou činnost mohou příspěvkové organizace vykonávat pouze se souhlasem zřizovatele a v souladu s dalšími zákonnými předpisy (živnostenský zákon, zákon o daních z příjmů). Musí být přesně vymezeny činnosti, týkající se hlavní a vedlejší činnosti. V účetnictví je hospodářská činnost sledována odděleně od běžného hospodaření příspěvkových organizací. Způsob účtování je shodný. Předmět vedlejší činnosti může souviset s předmětem hlavní činnosti, ale většinou se liší. Jedná se např. o pronájem nevyužitých prostor. Pokud by byla k 30. září zjištěna z této činnosti ztráta, musí být tato ztráta zajištěna do konce roku, pokud se tak nestane, musí být tato činnost ukončena.

Příspěvkové organizace se mohou slučovat, rozdělit, splynout, k čemuž dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, ve kterém také určí v jakém rozsahu přecházejí práva a závazky na nové, případně přejímající organizace. Pokud příspěvkové organizace zanikají zrušením, znamená to, že zanikají dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení. Práva a závazky zrušené organizace přecházejí dnem zániku na zřizovatele.

5 Financování neziskových organizací

Aby konkrétní nezisková organizace mohla plnit cíle, které si při svém založení stanovila, musí si také zabezpečit přísun finančních prostředků. Dostatek finančních prostředků jsou mimo jiné předpokladem pro rozšiřování a zkvalitňování služeb poskytovaných neziskovými organizacemi. Zdroje financování je možno dělit do tří skupin: příjmy z vlastní činnosti, příjmy z veřejných rozpočtů a dobrovolné příspěvky.

Množství a skladbu finančních prostředků neziskových organizací zejména ovlivňuje

- kdo je zřizovatelem neziskové organizace
- charakter její činnosti.

Vládní neziskové organizace jsou napojeny na rozpočet svého zřizovatele a tím financují rozhodující část svých nákladů z veřejných prostředků rozpočtové soustavy.

U nestátních neziskových organizací tomu tak není. Příjmy z veřejných rozpočtů nebývají na prvotních místech zdrojů financí, musí tedy důsledně využívat tzv. vícedrojové financování svých potřeb a spoléhat se na více zdrojů. Oproti jiným demokratickým zemím má ale Česká republika tu nevýhodu, že neziskový sektor neprocházel dlouhodobým pozvolným vývojem a z toho důvodu postrádá zkušenosti s financováním neziskových organizací.

Tato práce je zaměřena na **financování příspěvkové organizace**, tedy státní neziskové organizace:

Zřizovatel poskytuje příspěvek na činnost organizace, zvláště přiděluje prostředky na dlouhodobý majetek a na provozní činnost. Kromě toho může příspěvková organizace získat účelovou dotaci přímo ze státního rozpočtu.

Rozpočtové limity

Příspěvková organizace je financována na základě limitů k čerpacím účtům státního rozpočtu, které vede Česká národní banka (ČNB) na základě pokynu správce kapitoly. Správce kapitoly oznámí příslušné organizaci, která má k čerpání peněžních prostředků státního rozpočtu oprávnění, že předal ČNB pokyn k nastavení rozpočtového limitu. Na svůj účet si poté příspěvkové organizace převádějí příspěvek na činnost do výše tohoto limitu. Pokud se limit týká reprodukce majetku, čerpá limit přímou úhradou potřeb akce z limitu individuální nebo systémové dotace a hradí faktury z čerpacího účtu, který je výdajovým účtem státního rozpočtu.⁸

Příspěvková organizace hospodaří s finančními prostředky získanými:

- z hlavní činnosti
- z rozpočtu zřizovatele
- z doplňkové činnosti
- ze smluv o spolupráci nebo sdružení prostředků
- státní finanční podpora
- z příspěvků a darů od fyzických a právnických osob
- z vlastních fondů
- ze zahraničí

5.1 Příjmy z hlavní činnosti – uživatelské poplatky

„Uživatelský poplatek jako modifikovaná cena za spotřebu lokálních nebo regionálních veřejných statků se využívá u tzv. smíšených veřejných statků. Využívání uživatelských poplatků za smíšené veřejné statky považuje teorie místních financí jako efektivnější, spravedlivější a slušné, poněvadž uživatelé, kteří spotřebovávají více určitého druhu smíšeného veřejného statku, platí více než ti, kteří spotřebovávají méně daného

⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, § 65

veřejného statku. Uživatelský poplatek je i nástrojem omezujícím nadspotřebu.“⁹ Jedná se o poskytování zpoplatněných veřejných statků, u kterých lze měřit spotřebu a určit uživatelský poplatek.

O výši uživatelského poplatku nerozhoduje trh, ale je stanoven veřejnou volbou. Problémem je, zda mají uživatelské poplatky hradit vynaložené náklady na tyto smíšené statky nebo pouze na jejich část a nebo poplatek žádný. Neměl by být natolik vysoký, aby neodradil uživatele od spotřeby. V případě, že poplatek je nižší než náklady na produkci statku, je tato část dotována z výdajů rozpočtu. V současné době se však prosazuje tendence stanovit výši uživatelského poplatku v takové částce, aby pokryl náklady celé a nebo z větší části (vodné, stočné, poplatky za odvoz komunálního odpadu).

5.2 *Financování z rozpočtu zřizovatele*

Zřizovatelem příspěvkové organizace může být orgán státní správy nebo územně samosprávný celek. Proto si dovolím tyto dva typy příspěvkových organizací rozlišit.

Příspěvkové organizace zřízené orgány státní správy

Hospodaření těchto příspěvkových organizací se řídí rozpočtem nákladů a výnosů, který má být i po započtení příspěvku ze státního rozpočtu vyrovnaný. Rozpočet se sestavuje na hlavní činnost. Pokud by v rozpočtu výnosy převyšovaly náklady, zřizovatel stanoví odvod z provozu. Pokud by byl rozpočet sestaven tak, že by byly vyšší náklady než výnosy, i po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu, vyrovnal by se rozpočet použitím rezervního fondu, který by také musel být do sestavování rozpočtu zahrnut. Jestliže se na konci roku situace změní - předpokládaná ztráta bude nižší – vrátí se nepoužitý rezervní fond zpět. V opačném případě, kdyby se situace zhoršila, musí organizace k tomu, aby svůj rozpočet vyrovnala, učinit opatření. Pokud by došlo k významné změně

⁹ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2004. 135 s. ISBN 80-7261-086-4, s. 119-126,

podmínek, za kterých byl stanoven příspěvek ze státního rozpočtu, může zřizovatel tento příspěvek buď snížit, zvýšit či může stanovit dodatečný odvod z provozu. Příspěvkové organizaci může být poskytnuta přechodná návratná finanční výpomoc, kterou musí vyrovnat z výsledků hospodaření v následujících letech. Pokud by tak organizace neučinila, dojde zřizovatelem ke zrušení příspěvkové organizace do konce následujícího roku po roce, kdy měl být zhoršený výsledek uhrazen.

U příspěvkových organizací se rozlišují příjmy z hospodaření s movitým a nemovitým majetkem. Příjmy z prodeje nemovitého majetku a příjmy z pronájmu nemovitostí se musí vždy odvádět do státního rozpočtu, neboť příspěvkové organizace hospodaří s majetkem státu. Pokud by však příspěvková organizace získala nemovitý majetek darem nebo dědictvím, povinnost odvádět příjmy z tohoto majetku odpadá. Pokud by tento prodala, příjem z prodeje zůstává příspěvkové organizaci a bude zdrojem fondu reprodukce majetku, tak jako příjmy z prodeje dlouhodobého movitého majetku, které se též neodvádějí do státního rozpočtu.

Příspěvková organizace v rámci územní samosprávy

je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, hospodaří na stejném základě jako příspěvková organizace, založena státním orgánem – hospodaření by mělo být vyrovnané. Příspěvková organizace sestavuje finanční plán, ve kterém se porovnávají plánované náklady a plánované výnosy. Pokud by došlo k převýšení výnosů nad náklady, může zřizovatel stanovit odvoz z provozu, tak jako odvod z odpisů, když jsou investiční zdroje větší než je potřeba jejich využití.

5.3 Tvorba fondů

Příspěvkové organizace zřízené orgány státní správy

Příspěvkové organizace tvoří v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. peněžní fondy, do kterých může rozdělovat zlepšený hospodářský výsledek pouze v případě, že byl uhrazen případný zhoršený hospodářský výsledek předchozího roku, popřípadě let, a jsou to¹⁰:

- a) **Rezervní fond** je tvořen přidělem ze zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace a finančními dary, včetně zahraničních, a to v neomezené výši. Používá se k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku, k úhradě sankcí, k doplnění fondu reprodukce majetku, k překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady. Není možno z fondu nakupovat cenné papíry.
- b) **Fond reprodukce** majetku se tvoří do výše 25 % zlepšeného hospodářského výsledku. Je tvořen z odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, výnosy z prodeje dlouhodobého movitého hmotného a nehmotného majetku. Fond je možno použít pro financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku, k pořízení krátkodobého hmotného i nehmotného majetku.
- c) **Fond odměn** je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku, a to do maximálně 80 % zlepšeného hospodářského výsledku, zároveň nesmí být překročeno 80 % limitu prostředků na platy. Z fondu odměn se hradí případné překročení prostředků na platy.
- d) **Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)** – tvorbu a použití FKPS upravuje

¹⁰ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů § 56

vyhláška 114/2002 Sb. v platném znění. Je využíván k uspokojování kulturních, zdravotních, sociálních, rekreačních, sportovních a jiných potřeb zaměstnanců organizace a jejich rodinných příslušníků. Je tvořen pravidelným přidělem z provozních prostředků – ve výši 2% z ročního objemu zúčtovaných nákladů na platy, náhrady mzdy, odměny atd. v hlavní i doplňkové činnosti. Organizace sestavují rozpočet fondu a stanoví způsob jeho čerpání a lze z tohoto fondu čerpat pouze na výdaje, které stanoví vyhláška. Čerpání FKSP má převážně nepeněžní formu, a to buď plná nebo částečná úhrada služby jako např. kultura, rekreaci. Např. organizace zakoupí zájezd za částku 10.000,- Kč, ale zaměstnanec musí organizaci zaplatit 8.000,- Kč. Na poskytnutí příspěvku z FKSP není právní nárok. Pouze z tohoto fondu může příspěvková organizace poskytnout peněžní dary.

Příspěvková organizace v rámci územní samosprávy

Tvoří fondy v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů § 29, § 31, a to jak peněžní fondy (fond odměn, FKSP, fond rezervní, fond reprodukce majetku), tak fondy majetkové (investiční fond, fond oběžných aktiv).

5.4 Státní finanční podpora

Vazba na veřejnou rozpočtovou soustavu může být dvojího druhu, a to

- *přímá* – organizacím jsou poskytovány dotace, granty, jiné finanční výpomoci z veřejných rozpočtů
- *nepřímá* – daňovým zvýhodněním dárců či sponzorů a příjemců těchto prostředků. Dle zahraničních zkušeností může toto poskytování daňových úlev vést k rozpočtové nerovnováze, když není možno předem zjistit, o jak velkou část dojde ke snížení příjmů státního rozpočtu

Stát může příspěvkovým organizacím dále poskytovat:

5.5 *Návratné finanční výpomoci*

Příspěvková organizace zřizovaná orgány státní správy

Návratnou finanční výpomoc zřizovatel poskytne pouze v případě, že rozhodne o úhradě zhoršeného hospodářského výsledku v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

Příspěvková organizace v rámci územní samosprávy

Může získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc k dočasnému krytí svých potřeb v tom případě, že její vrácení je zabezpečeno jejími rozpočtovanými výnosy běžného roku, nejpozději však do 31. března následujícího roku.

5.6 *Výhodně úročené půjčky*

Příspěvková organizace zřizovaná orgány státní správy

Příspěvková organizace nesmí přijímat ani poskytovat půjčky a úvěry ani vystavovat směnky. Výjimečně mohou poskytnout půjčky z fondu kulturních a sociálních potřeb, dodavatelské úvěry na financování programů, které mohou být přijaty pouze se souhlasem ministerstva a u zdravotnických zařízení úvěry, které mohou být přijaty na překlenutí dočasného nedostatku peněžních prostředků.¹¹

Příspěvková organizace v rámci územní samosprávy

Po v rámci územních rozpočtů mohou uzavírat smlouvy o půjčce či úvěru a převést do investičního fondu část vytvořeného rezervního fondu. Vše se souhlasem zřizovatele.

¹¹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů § 62

5.7 Státní dotace

V České republice udělují dotace ministerstva, krajské, obecní úřady a fondy ustavené státní správou nebo samosprávou. Velikosti a základní směřování toku financí jsou vymezeny zákonem o finančním rozpočtu ČR.

Dotace z místních rozpočtů

Jde o dotace z rozpočtů měst a obcí, jejichž poskytování je řízeno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obce mají možnost tvorby vlastních rozpočtových pravidel a sami mohou rozhodnout o směřování financí. Některé obce si zřídily fondy k podpoře neziskových aktivit.

Dotace ze státního rozpočtu

Dotace ze státního rozpočtu se řídí zákonem a tvoří kolem 30 % z celkových zdrojů neziskových organizací. Nejdůležitějším zdrojem financí jsou jednotlivá resortní ministerstva. Mají své grantové systémy a pravidelně zpravidla jednou za rok vyhlašují soutěž, kde se nestátní neziskové organizace mohou ucházet o dotace na plnění konkrétních programů a úkolů, na něž stát finančně přispívá. Dále mohou dotace poskytnout státní fondy, Grantová agentura ČR a Nadační investiční fond.

Poskytování dotace má svá přesně daná pravidla, upravena zákony (č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech republiky a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (poslední novela zákona č. 127/2005 Sb.) a dále zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela zákona č. 635/2004 Sb.), vládními usneseními a dalšími administrativními postupy, které řídí přesun peněz ze státního rozpočtu do rozpočtu neziskových organizací. Jsou tedy zcela v kompetenci ministerstev a jsou poskytovány formou spolufinancování jednorozhodných projektů, které neziskové organizace předkládají na základě smlouvy uzavřené mezi ministerstvem

a příjemcem dotace. Příjemce musí dotaci použít a vyúčtovat ve stejném kalendářním roce, ve kterém byly poskytnuty. Na státní dotace není právní nárok a organizace nemůže získat finanční prostředky na stejný projekt od více ministerstev.

Právě systém veřejného financování je častým terčem kritiky, a to zejména ze strany nestátních neziskových organizací. Hlavním problémem spojeným s poskytováním dotací je velká časová prodleva mezi oznámením o udělení dotace a skutečným připsáním finančních prostředků na bankovní účet nestátní neziskové organizace. Finanční prostředky jsou poskytovány na 1 rok. Pokud tedy má daný projekt dlouhodobý charakter, musí na každý další rok žádat o podporu znovu, což vnáší do neziskových organizací nejistotu, zda započatý projekt bude vůbec dokončen.

V porovnání s vládními organizacemi, jež poskytují stejný druh služeb a které získávají dotační prostředky z veřejných rozpočtů automaticky a ve vyšších částkách, jsou nestátní neziskové organizace v nevýhodě (např. soukromé x státní školy).

Pro názornost bych zde ráda uvedla výňatek z článku z Práva ze dne 12. 8. 2008, který sděluje, že na podporu nestátních neziskových organizací uvolňuje každý rok vláda z veřejných prostředků kolem šesti miliard korun. Podle analýzy Centra pro výzkum neziskového sektoru to bylo např. v roce 2006 5,5 miliardy. Největší díl z těchto prostředků ministerstvo práce a sociálních věcí (20 %), ministerstvo školství (37 %). Krajské rozpočty v roce 2006 poskytly neziskovým organizacím 1,9 miliardy korun.¹²

5.8 Příjmy z vedlejší činnosti

Jinou činností se v tomto případě rozumí činnost mimo rámec poslání neziskové organizace. Nesmí být narušena kvalita, rozsah a dostupnost provozovaných služeb, daných svým posláním. Vedlejší činností tak mohou získávat další finanční zdroje

¹² Zdroj: Právo [online]. [cit. 2008-12-8]
Dostupné z WWW: <<http://www.dzamilastehlikova.cz/8386/88/clanek/ministryne-stehlikova-pripravuje-koncepci-podpory-neziskoveho-sektoru/>>

k provozování činnosti hlavní. Dalším cílem doplňkové činnosti může být i snížení závislosti na dotacích a darech a tím ke zvýšení samostatnosti organizace.

5.9 Darování a sponzoring

Darem mohou být finanční prostředky, movitá věc nebo nemovitost. Tento úkon se realizuje na základě darovací smlouvy (Občanský zákoník § 628) a dar nemusí být určený k přesně vymezenému účelu. Stát se snaží darování majetku neziskovým organizacím podporovat prostřednictvím daňových zvýhodnění jednotlivých dárců. V České republice nejsou peněžní prostředky ve formě darů příliš obvyklé, jedná se vlastně o projev dobré vůle někomu poskytnout část svého majetku, aniž by za něho dotyčný požadoval protihodnotu. Oproti daru se sponzoring odlišuje právě tím, že sponzor dostane za svůj sponzorský příspěvek od neziskové organizace určitou protihodnotu či službu. Např. je možno tuto firmu prezentovat např. v novinách, na různých společenských akcích, na dresech, tedy poskytnout mu reklamu. Tím, že podporují občanskou společnost, si sponzoři vylepší svou image v očích veřejnosti. Je možné také sponzorům vymyslet protislužbu ve formě školení, exkurzí, zábavných akcí. Neziskové organizace mohou být pro podnikatele zdrojem kontaktů s místními státními orgány či jinými podnikateli. Neziskové organizace by měly uvážit, jaká protihodnota pro kterého potenciálního sponzora bude atraktivnější a tím tak získala někdy i nemalou část svých příjmů. Nevýhodou pro neziskové organizace u sponzorování ale je to, že zisk ze sponzoringu se musí zdanit. Sponzorování se řídí smlouvou o spolupráci, obchodním zákoníkem nebo smlouvou o pronájmu.¹³

5.10 Daňové zvýhodnění dárcovství

Darování je z pohledu dárce upraveno zákonem o daních z příjmu¹⁴, ve kterém stojí, že dárce může použít odpočitatelnou položku dary, snižující daňový základ. Hodnotu

¹³ Zdroj: Fórum dárců [online]. [cit. 2008-20-8]
Dostupné z [www: <http://www.donorsforum.cz>](http://www.donorsforum.cz)

¹⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 20 odst. 8

darů poskytnutých obcím, krajům, organizačním složkám státu, příspěvkovým organizacím se sídlem na území ČR, na zákonem vymezené účely. Dárce má nárok na odpočitatelnou položku, pokud hodnota jednoho daru (nebo všech darů jedné organizaci) bude činit nejméně 2.000,-Kč. Nejvýše lze základ daně snížit o 5 % základu daně. Pokud je dárce plátcem DPH, je nutné odvést DPH z hodnoty věcného daru. Finanční dary nejsou předmětem DPH.

Z pohledu neziskové organizace jako příjemce daru je od daně darovací osvobozeno bezplatné nabytí majetku v případě, že dar bude použit pro realizaci cílů, ke kterým byly organizace založeny. Tento vztah upravuje zákon č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

5.11 Ostatní způsoby financování organizace

Veřejné sbírky

Tato forma financování je vhodná pro organizace, působící na celém území ČR. Vyzývají občany, aby přispěli na jejich činnost příp. na konkrétní účel. Sbírkový mohou být pořádány ve formě prodeje předmětů, sbíracích kasiček, zřízení a vyhlášení účtů u peněžních ústavů, sběrací listiny, nejnovější formou je i zasílání dárcovských sms. Důležité ale pro to, aby pořádání sbírek přinášelo odpovídající efekt, je, aby lidé věděli, na co vlastně přispívají. Proto by mělo být na tyto sbírky upozorňováno např. ve sdělovacích prostředcích.

Loterie a spotřebitelské hry

Podle zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách je povinností provozovatele loterie odvádět stanovené procento z výtěžku loterie na veřejně prospěšné účely, které jsou uvedeny v povolení loterie. Protože obliba sázkařství v současné době roste, je tento zdroj příjmů do budoucna perspektivní, nejčastěji v oblasti sportu.

Nadace a nadační fondy

Fungování *nadací* je upraveno Zákonem o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997 Sb.

Jsou účelovými sdruženími majetku, jejichž hlavním posláním je poskytování nadačních příspěvků - grantů - třetím osobám. Hlavními zdroji příjmů jsou dary od fyzických či právnických osob, vlastní činnosti, výnosy z vlastního majetku, závěti fyzických osob a veřejné sbírky. V současné době nemohou čerpat prostředky z veřejných rozpočtů. Nadace svými financemi podporují např. postižené děti, péči o staré lidi, podílejí se na záchraně kulturních památek, ochraně životního prostředí. Nemají žádné členy, jsou finanční povahy. Cílem nadací není poskytování služeb či přímá péče o klienty, ale finanční podpora. Jsou povětšinou zaměřeny na podporu řešení konkrétních problémů, v zásadě se dá tvrdit, že nadace a nadační fondy českého původu poskytují granty cílené na velmi konkrétní problémy a poskytují granty střední a menší

Nadační fondy byly do českého právního řádu zavedeny zákonem o nadačních fondech v roce 1998 jako alternativa k nadacím. Nadace ale na rozdíl od nadačních fondů mají povinnost nadačního jmění v minimální hodnotě 500.000,- Kč. Další rozdíl od nadace je v tom, že nadace musí mít trvalý účel, a to již z povahy trvalého nadačního jmění, nadační fond mít trvalý účel nemusí.

Zahraniční dárci

Kromě zahraničních dárců je možno jako další zdroj financování považovat podporu ze strany Evropské unie. Dle mého názoru není dosud tato oblast financování zcela využita kvůli vysoké a náročné administrativě, spojené se žádostí o finanční prostředky.

5.12 Shrnutí problémů, výhod a nevýhod jednotlivých forem financování neziskových organizací

- Nevyhovující systém veřejného financování

System veřejného financování neziskového sektoru má centralizovaný charakter. Proto jsou znevýhodněny neziskové organizace na regionální a místní úrovni.

Dle P. Friče¹⁵ přispívá k ne úplně objektivnímu posouzení velkého množství projektů a žádostí o podporu a současně provádění náležité kontroly, jak je s poskytnutými prostředky nakládáno, nedostatek zaměstnanců ministerstva. Dále není zohledněna míra obecné prospěšnosti jednotlivých neziskových organizací, když největší podíl státních dotací na úkor charitativních organizací plyne pro sportovní organizace. Stát zvýhodňuje státní rozpočtové a příspěvkové organizace před nestátními neziskovými organizacemi, neboť činnost státních neziskových organizací je dotována automaticky, nemusí tedy žádat o peníze na konkrétní projekty. O tomto problému jsem se již zmínila v kapitole 5.7. V porovnání se státními organizacemi, které poskytují stejný druh služeb, stát poskytuje menší objem dotací.

Nejsou stanoveny jednotná kritéria k poskytování veřejných prostředků. Doporučuje se používat konkurzu, ministerstva však mohou použít jiných forem k rozdělování finančních prostředků, a to dle úvahy jednotlivých úředníků. System veřejného financování neziskových organizací je tedy značně neprůhledný.

Čím více organizace státních příspěvků získá, tím je na státu více závislá a musí se podřizovat požadavkům státní správy. Na druhé straně, výhodou státní podpory je, že se jedná o jistý zdroj získávání finančních prostředků pro jejich činnost.

- Oblast dárcovství – nedostatek dárců, podnikatelé přispívají na dobročinné účely jen občas, většinou jednorázově, není možno se na tento zdroj financí co se pravidelnosti týče, spolehnout. Dále daňové zvýhodnění dárců v ČR je nižší než v jiných zemích

¹⁵ FRIČ, Pavol, a kol. *Strategie rozvoje neziskového sektoru*. Praha : Forum dárců, 84 s. 2000. s 21.

- Sponzoring – firmy si mohou náklady odepisovat z daňového základu, jsou ale poskytovány hlavně organizacím, které jsou schopny poskytnout sponzorovi vhodnou protihodnotou – sportovní kluby, na úkor např. charitativních organizací.
- Nadace – podílí se na financování neziskových organizací pouze čtyřmi procenty
- Podnikatelské aktivity NO – je to sice prostředek k omezení závislosti na státu, ale vzniká riziko, že organizace se nebudou plně věnovat svému poslání. Možným řešením je, přejít do podnikatelského sektoru.
- Fundraising – nedostatek kontaktů na možné finanční zdroje, nedostatek informací a proškolení vedoucích pracovníků. Často zastávají názor, že tuto schopnost získají pouze praxí.
- Problém přílišné závislosti na zahraničních zdrojích – týká se hlavně organizací, zabývajících se podporou kultury, ekologie. Jejich rozpočet je tvořen zahraničními zdroji z více než jedné čtvrtiny. Pokud by tyto zdroje organizace ztratily, byly by finančně ohroženy. Na druhé straně mnoho neziskových organizací není schopno vytvořit projekt proto, aby finanční prostředky ze zdrojů Evropské unie získaly, a proto tento zdroj financování není dosud plně využíván. Věřím, že v budoucnu s přibývajícím zkušenostmi s podáváním žádostí o příspěvky se situace v tomto směrulepší.

V této souvislosti mě zaujal článek z Práva z 12.8.2008, ve kterém se s těmito problémy ztotožňuje i ministryně Stehlíková, která v letošním roce, tedy v roce 2008, v rámci své připravované dlouhodobé Koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru, provedla poprvé v historii analýzu největších problémů neziskového sektoru, přičemž měla najít překážky, které brání dalšímu rozvoji neziskových organizací. Nedostatky byly shledány v dotační politice, kterou označuje za roztříštěnou, financování za krátkodobé, což brání rozvoji neziskového sektoru a omezuje možnost podnikání, kterým by získávaly dalším prostředky pro svou činnost z vlastních zdrojů. Nejsou jasná pravidla dotací, často není

zřejmé, jaké náklady je možno uznat a jaké ne. Přidělování prostředků ze státního rozpočtu je pomalé, takže pokud organizace nemají dostatek vlastních zdrojů, musí na dotace čekat a také se jich ani dočkat nemusí. To způsobuje jejich nejistotu a obavy z budoucí existence.

Složité a administrativně náročné je získávání grantů z evropských fondů. Dále se stále spekuluje o zrušení daňového zvýhodnění podnikatelů, kteří podporují neziskové organizace, přestože již nyní je motivace pro dárcovství velmi nízká.

Analýza ale poukázala i na nedostatky samotných organizací. Je shledána nízká úroveň managementu, chybí profesionální vedení účetnictví. Neumějí získávat vícezdrojové krytí svých projektů, neumí spolupracovat se státní správou. Z těchto silných a slabých stránek českého neziskového sektoru, bude ministryně Stehlíková ve své připravované dlouhodobé Koncepci podpory neziskového sektoru důsledně vycházet. Vládě by ji měla předložit do konce roku 2008.¹⁶

¹⁶ Zdroj: <http://pravo.novinky.cz/>[online]. [cit. 2008-12-8]

Dostupné z WWW:

<<http://www.dzamilastehlikova.cz/8386/88/clanek/ministryne-stehlikova-pripravuje-koncepci-podpory-neziskoveho-sektoru/>>

6 Metodika

Cílem praktické části této práce, týkající se financování státní příspěvkové organizace je zjistit a popsat způsoby financování konkrétní příspěvkové organizace, zhodnotit finanční situaci a schopnost organizace využít veškerých dostupných možností k získávání finančních prostředků nezbytných pro její činnost a poté případně navrhnout další možné formy financování.

- Pro její zpracování budou použity informace a konkrétní data, poskytnuté přímo touto příspěvkovou organizací.
- Vycházeno bude z údajů za roky 2005-2007, které budou porovnány a zhodnoceny.
- Výsledky budou znázorněny v tabulkách a grafu.

7 Analýza financování a hospodaření konkrétní příspěvkové organizace

Jedná se o státní příspěvkovou organizaci, zřízenou Ministerstvem zemědělství ČR na základě Zřizovací listiny ze dne 30. 11. 1999 za účelem zabezpečení laboratorní diagnostiky. Nadřízeným orgánem je Státní veterinární správa ČR. Na žádost vedení organizace nebude její přesný název uvádět.

7.1 *Předmět činnosti*

Předmětem činnosti vybrané příspěvkové organizace jsou následující činnosti:

- laboratorní diagnostika chorob zvířat,
- mikrobiologické, chemické, případně senzorické zkoušení vzorků - biologického materiálu, potravin, krmiv, vody, prostředí, případně dalších vzorků za účelem posouzení jejich zdravotní nezávadnosti a jakosti,
- laboratorní kontrola hygieny plemenitby zvířat,
- zjišťování cizorodých látek v potravinovém řetězci člověka a v prostředí,
- výkon činnosti akreditované zkušební laboratoře a akreditovaného certifikačního orgánu pro výrobky v rozsahu platné akreditace.

Organizace byla zřízena na dobu neurčitou. Chod organizace zajišťuje celkem 23 pracovníků, z toho 17 přímo v laboratořích.

V současné době má 1 akreditovanou laboratoř, do konce r. 2010 budou akreditované laboratoře všechny. Akreditovaná laboratoř je laboratoř, jejíž výsledky vyšetření jsou uznávané nejen v České republice, ale v případě potřeby i v zahraničí. Zpracovávají se tam vzorky podle určitých norem a postupů, které jsou stanoveny normami platnými v celé ČR. Cokoliv se v laboratoři dělá, musí být evidováno. Nesmí se např. používat obyčejné teploměry, ale kalibrované. Určitá vyšetření se mohou dělat jen v určitých

přístrojích. Musí být přesně stanoven zástup v případě nepřítomnosti. Pracovníci musí být pravidelně proškolení. Výsledky vyšetření z této laboratoře mají i mezinárodní platnost, proto činnost vyžaduje maximální přesnost a pečlivost všech zaměstnanců.

7.2 Hospodaření příspěvkové organizace

Příspěvková organizace sestavuje na hlavní činnost rozpočet. Náklady a výnosy se po započtení příspěvku ze státního rozpočtu mají rovnat. V případě, že by v rozpočtu výnosy převyšovaly náklady, stanoví zřizovatel odvod z provozu, v opačném případě, tedy, pokud by náklady převyšovaly výnosy, vyrovnal by se rozpočet použitím rezervního fondu, který by také musel být do sestavování rozpočtu zahrnut. Příspěvková organizace je povinna do rozpočtu v době jeho sestavení zahrnout všechny prostředky, o kterých ví, že je získá či použije, neboť jinak dochází k neodůvodněným nárokům na státní rozpočet. Má povinnost zajistit, aby nezhoršila stanovený hospodářský výsledek. Proto se také nesmí zavazovat k úhradám, které nejsou kryty jejím rozpočtem.

7.3 Financování příspěvkové organizace

Příspěvková organizace financuje své aktivity:

- vlastní činností (státní dotace, poplatky uživatelů služby),
- doplňkovou činností,
- z vlastních fondů.

7.3.1 Vlastní činnost

Vlastní činnost organizace zahrnuje:

a) Státní zakázky

Státní zakázky jsou služby, které jsou prospěšné pro veřejnost. Jsou proto objednávány a financovány státem. Jedná se např. o rozbor uhynulých živočichů, jež by mohli ohrozit zdraví celé společnosti (např. ptačí chřipka, BSE) či rozbor zdravotně závadných potravin (např. lysterioza). Hlavním zdrojem příjmů jsou dotace ze státního rozpočtu, které jsou čerpány z účtu Ministerstva zemědělství ČR. Od skutečných výnosů se odečtou skutečné náklady, rozdíl je vyrovnán dotací a tudíž je hospodářský výsledek nulový.

Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány na úhradu nákladů souvisejících se státními zakázkami a na úhradu běžných provozních výdajů, jako je spotřeba energie či materiálu, ale také na opravy a údržby. Dotace mohou být dále poskytovány na investiční programy, jež jsou určeny zejména k rozvoji organizace, a to buď ve formě reprodukce stávajícího majetku nebo pořízování nového. Tato organizace má investiční fond dostatečně vysoký, proto zatím dotaci ze státního rozpočtu na pořízování investic nepotřebovala.

O dotaci se žádá následovně. Na začátku roku podává organizace Státní veterinární správě (SVS) návrh plánu hospodaření – rozdíl příjmů a nákladů je rovný nule. V tomto návrhu je zahrnut i požadavek na pokrytí nákladů souvisejících s dotacemi. Plán bývá zřizovatelem schválený, někdy je roven návrhu, jindy je trochu upraven. Tento plán se může také v průběhu roku měnit, zatím byl pozměněn vždy ve prospěch organizace. Během roku organizace písemně žádá SVS o zaslání dotace, a to na čtvrtletí. Peníze odchází do České národní banky (ČNB), kde má Státní veterinární správa svůj účet. Z toho organizace čerpá na běžný účet, který je veden u Komerční banky a.s., přičemž převod peněz probíhá klasickým příkazem k inkasu jako u každé jiné platby. Musí se dávat pozor, aby na konci roku peníze nezůstaly na účtu v ČNB. To by bylo velice nepříjemné jak pro organizaci, tak pro SVS, protože ti jsou organizační složka státu, která hospodaří do konce roku.

b) Vlastní veterinární činnost

Jedná se o poskytování služeb, které si vyžádají samotní majitelé zvířat a za jejichž výkon i sami platí dle platného ceníku organizace. Nemají tedy charakter státních zakázek. Např. pokud chce majitel uhynulého zvířete zjistit příčinu jeho úhynu.

7.3.2 Doplnková činnost

Organizace provozuje doplňkovou činnost, která je uvedena ve zřizovací listině, ale není na ni zřizovatelem poskytován příspěvek. Nesmí být provozována na úkor hlavní činnosti, naopak zisk z této činnosti slouží ke zkvalitnění hlavní činnosti. Náklady a výnosy musí být sledovány odděleně pomocí analytické evidence, režijní náklady musí být rozpočteny. Organizace pronajímá volné prostory v budově, a to 2 laboratoře a 2 kanceláře. Příjmy ve formě nájemného jsou ve výkazu zisku a ztráty zahrnuty do ostatních výnosů a jsou předmětem daně dle zákona o dani z příjmů č. 586/1992 Sb. Pokud by organizace vykazovala zisk z hlavní činnosti, podléhal by dani z příjmů pouze v tom případě, že by převyšoval částku 300.000,- Kč.

7.3.3 Fondové financování

Je řízeno platnou legislativou a vnitřními směrnici organizace, které ji upravují. Jedná se o tyto interní směrnice:

- Zásady čerpání FKSP (vnitřní směrnice organizace)
- Plán tvorby fondů organizace (zpracováno dle pokynů zřizovatele)

Příspěvková organizace tvoří povinně tyto fondy:

7.3.3.1 Rezervní fond

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn. Lepší výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary. Používá se k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku, k úhradě sankcí, k doplnění fondu reprodukce majetku, k překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady nebo na další rozvoj své činnosti. Není možno z fondu nakupovat cenné papíry. Na základě souhlasu zřizovatele je možno z tohoto fondu přidělit finanční prostředky do investičního fondu příspěvkové organizace.

7.3.3.2 Fond investičního majetku

Vyjadřuje tu skutečnost, že majetek byl organizaci svěřen zřizovatelem a ten ona musí spravovat, odpisovat a tím získávat další zdroje k pořízení investičního majetku. Představuje vlastní zdroj krytí investičního majetku. Konečný stav fondu označuje zůstatkovou cenu tohoto majetku včetně uhrazeného majetku, který dosud nebyl zařazen do používání.

7.3.3.3 Fond reprodukce majetku

Se tvoří za účelem financování svých investičních potřeb do výše 25% zlepšeného hospodářského výsledku. Je tvořen z odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, výnosy z prodeje dlouhodobého movitého hmotného a nehmotného majetku. Fond je možno použít pro financování oprav a udržování hmotného a nehmotného

dlouhodobého i krátkodobého majetku, k pořízení krátkodobého hmotného a nehmotného majetku.

Z fondu se v minulých letech čerpalo na opravy a vybavení laboratoří, pořízení přístrojů, které jsou již investicemi a také dopravní prostředky – 1 auto osobní, 1 auto speciál – upravené osobní auto s chlazeným prostorem na převoz vzorků, které se sváží z jednotlivých Krajských veterinárních správ. Jinak organizace má stále 3 osobní vozy, které se průběžně obnovují.

7.3.3.4 Fond oběžného majetku

Představuje zdroj krytí oběžného majetku v hlavní i doplňkové činnosti. Při vzniku organizace obdržela od zřizovatele určitý objem oběžného majetku, se kterým hospodář.

7.3.3.5 Fond kulturních a sociálních potřeb

Je tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu vyplacených platů a náhrad platů, včetně odměn a ostatních plnění za vykonávanou práci. Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován měsíčně ve výši 2 % z mzdových nákladů, v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provádí v rámci účetní závěrky.

Organizace prostřednictvím tohoto fondu zaměstnancům poskytuje příspěvek na stravu, příspěvek na letní dětské tábory a zahraniční rekreaci. Tvorba a čerpání FKSP je dána směrnicí organizace. Organizace neposkytuje půjčky na bytové účely. Z tohoto fondu je možné i pořizovat investice, také k tomuto je nezbytný souhlas Státní veterinární správy.

7.3.3.6 Fond odměn

Není tvořen povinně ze zákona, jeho tvorba musí být povolena nadřízeným orgánem a tato organizace jeho tvorbu povolenu nemá. Fond odměn samozřejmě souvisí s hospodařením organizace. V roce 2004 měla organizace povoleno vytvořit zisk (v souvislosti s nemocí BSE, kdy byl rozbor vzorků dobytka celostátně nařízen). Jednalo se zhruba o 400 000,- Kč. Přestože byl předpoklad k tomu, aby došlo k tvorbě fondu, musela být celá částka po schválení Státní veterinární správy, jakožto nadřízeného orgánu, převedena na účet neuhrazená ztráta minulých let, a proto je tento fond nulový.

Tabulka č.: Fondy majetku v letech 2005-2007

Fondy majetku (v tis. Kč)			
Rok	2005	2006	2007
Dlouhodobého majetku	4 593	5 147	5 559
Reprodukce	3 301	6 046	5 635
FKSP	85	115	149
Oběžných aktiv	1 514	1 514	1 514
Rezervní fond	9	9	9

Zdroj: interní materiály organizace

Výše částky, která je v rezervním fondu, byla na fond připsaná při vzniku organizace v této podobě. Do té doby působnost organizace spadala pod Státní veterinární ústav Praha.

Organizace vlastní určitý majetek, který je již odepsán. Ten bych doporučila vyřadit z evidence a pořídit místo něho majetek nový, aby tak prostřednictvím odpisů byl obnovován fond reprodukce majetku a tím postupně tvořeny další zdroje na pořízení nového dlouhodobého majetku.

7.4 Hospodaření a financování organizace v letech 2005-2007

Tabulka č. 1: Výkaz zisku a ztráty v letech 2005-2007

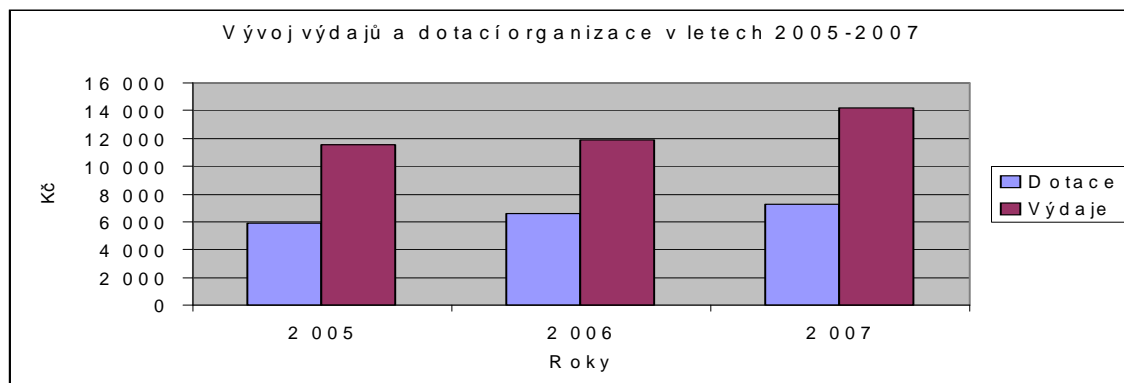
Výkaz zisku a ztráty (v tis. Kč)			
Rok	2005	2006	2007
Příjmy			
Dotace	5 900	6 600	7 300
Tržby z prodeje služeb	5 312	4 535	6 107
Ostatní výnosy	722	800	775
Příjmy celkem	11 934	11 935	14 182
Náklady			
Materiál	2 073	2 891	3 118
Energie	850	757	816
Opravy a udržování	1 429	163	1 085
Ostatní služby	598	796	566
Mzdy a soc.nákl.	5 551	6 096	7 134
Ostatní náklady	1 080	1 229	1 459
Náklady celkem	11 581	11 932	14 178

Zdroj: interní materiály organizace

V roce 2005 činil zisk 3.530,- Kč v roce 2006 3.000,- Kč a v roce 2007 4.000,- Kč, což ukazuje na mírně rostoucí trend. Došlo k nárůstu částky dotací ze státního rozpočtu, které je způsobeno větším objemem státních zakázek. Výrazněji se zvýšily položky tržby z prodeje služeb, které jsou tvořeny tržbami z vlastní veterinární činnosti, jež jsou fakturovány majitelům, nemají tedy charakter státních zakázek. Toto je možno zdůvodnit tím, že se zvýšil zájem o zjištění příčin úhynu zvířat. K mírnému poklesu došlo pouze u položky ostatních výnosů, které zahrnují nájemné podnájemníků v budově, a to proto, že se snížil počet podnájemníků. Dále tato položka obsahuje úroky z termínovaného účtu. Organizace vytváří co nejmenší zisk, protože by měla hospodařit tak, aby výnosy po odečtu nákladů se rovnaly nule. Ta částka, která představuje zisk, je dle nařízení Státní veterinární správy převedena na účet neuhrazené ztráty z minulých let, čímž dojde ke snížení ztráty.

Výraznější úspory lze sledovat u položky ostatní služby, která zahrnuje telefonní hovory, praní prádla, poštovné, zahradnické služby a naopak nejvyšší nárůst nákladů se skrývá v prostředcích na mzdy. Podíl dotace k celkovým tržbám činil v roce 2005 - 49,4%, v roce 2006 - 55,3% a v roce 2007 - 51,5%.

Graf č. 1: Vývoj změn dotací a výdajů v letech 2005-2007

Zdroj: viz hodnoty tabulky č. 1

Z tohoto srovnání je patrné, že došlo k rovnoměrnému nárůstu částek dotací, poskytovaných organizaci v jednotlivých letech. V roce 2007 však v porovnání s předchozími obdobími došlo k nárůstu výdajů, což je zejména zapříčiněno v tomto roce uskutečněnými opravami budovy a mírným navýšením mzdových nákladů.

Podrobnější rozbor výdajů organizace uvedu níže:

Tabulka č. 2: Rozbor mezd organizace v letech 2005-2007

Rozbor mezd (v tis. Kč)			
Rok	2005	2006	2007
Mzdy	3 964	4 362	5 102
SZ a ZP	1 385	1 521	1 784
Tvorba FKSP	87	87	102
Příplatek ke stravování	115	126	146
Celkem	5 551	6 096	7 134

Zdroj: interní materiály organizace

Tabulka č. 3: Rozbor ostatních nákladů organizace v letech 2005-2007

Rozbor ostatních nákladů (v tis. Kč)			
Rok	2005	2006	2007
Rozdíl z DPH	450	508	708
Odpisy majetku	581	635	731
Odpis pohledávek	49	86	20
Celkem	1 080	1 229	1 459

Zdroj: interní materiály organizace

Tabulka č. 4: Rozbor spotřeby materiálu organizace v letech 2005-2007

Rozbor spotřeby materiálu (v tis. Kč)			
Rok	2005	2006	2007
Materiál pro laboratoře	1 733	1 808	2 607
PHM	178	186	268
Ostatní materiál	162	168	243
Celkem	2 073	2 162	3 118

Zdroj: interní materiály organizace

7.5 Výsledky a řešení

Tato organizace hospodaří dle svého rozpočtu. Příjmy, které ze své činnosti dosahuje, si ponechává na financování svých výdajů. Protože tyto příjmy jsou nižší než nutné výdaje organizace, nemůže být finančně samostatná, a proto získává finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele. Dostává dotace na provoz, z nichž pokrývá chybějící zdroje na financování běžných potřeb, včetně oprav a údržby. Z tohoto zdroje je financována převážná část výdajů organizace. Může získat dotace na investice, které však v současné době nepotřebuje. Organizace provozuje vedle hlavní činnosti činnost vedlejší, a to pronájem kanceláří a laboratoře. Příjmy získané z této činnosti jsou použity k úhradě nákladů spojených s hlavní činností, a to poskytování veterinárních služeb a laboratorní diagnostiky. Organizace vytváří z případného zlepšeného hospodářského výsledku

rezervní a ostatní fondy, které se později mohou stát též zdrojem financování. Toto vše pouze na základě schválení zřizovatele.

V současné době má tedy dostatek finančních prostředků nutných pro provozování své činnosti a není proto nucena využívat dalších možností, jakými si neziskového organizace mohou opatřovat finanční prostředky pro svou činnost, jako jsou dary či sponzoring nebo uspořádání veřejné sbírky.

Organizaci bych přesto doporučila, aby se těmto formám financování nebránila. K tomu bude zapotřebí lépe zvládnout fundraising v organizaci, spočívající v proškolení vedoucích pracovníků, jak získávat informace a navazovat kontakty s případnými dárci a umět je přesvědčit o tom, že s jejich darem či příspěvkem bude řádně naloženo v rámci veřejně prospěšného účelu.

Příspěvková organizace by se dále měla zabývat otázkou možnosti získávání finančních prostředků z fondů EU. Toto je však úkolem spíše pro zřizovatele neziskové organizace, neboť ten je schopen zaměstnat potřebný proškolený personál k tomu, aby mohl vyhotovit administrativně náročné žádosti o granty.

8 Závěr

Cílem práce je zmapování možností financování neziskových organizací, upozornit na výhody a nevýhody jednotlivých forem získávání finančních prostředků a zaměřit se především na způsoby financování státní příspěvkové organizace.

Hlavní činností mnou analyzované státní příspěvkové organizace je poskytování veterinárních služeb a laboratorní diagnostiky, tedy takových služeb, které jsou prospěšné pro veřejnost a tudíž není většina z nich zpoplatněna. Příjmy, které ze své činnosti dosahuje, si ponechává na financování svých výdajů. Protože tyto příjmy nepokrývají ekonomicky nutnou výši nákladů, není finančně samostatná, a proto získává finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele. Na základě schváleného rozpočtu, který si organizace sestavuje, dostává dotace na provoz, z nichž pokrývá chybějící zdroje na financování běžných potřeb, včetně oprav a údržby. Z tohoto zdroje je financována převážná část výdajů organizace. Organizace provozuje vedle hlavní činnosti činnost vedlejší. Příjmy získané z této činnosti jsou použity k úhradě nákladů spojených s hlavní činností

V příspěvkové organizaci však postrádám využívání dalších možností financování neziskových organizací, a to ve formě darů, sponzoringu či veřejných sbírek. K tomu bude zapotřebí lépe zvládnout fundraising v organizaci, když jeho efektivní a komplexní využití pak může zajistit dlouhodobý rozvoj neziskové organizace. Spočívá ve správném oslovení veřejnosti a přesvědčení o její veřejně prospěšné činnosti, tedy o tom, že s jejich darem či příspěvkem bude dobře naloženo.

Zřizovatel příspěvkové organizace by se dále měl zabývat otázkou možnosti získávání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Pro úspěšné vyhotovení žádostí o granty, které jsou administrativně náročné, je nutno zaměstnat potřebné odborníky.

Cílem práce také dále bylo vymezení výhod a nevýhod vybraných nástrojů financování. Čím více organizace státních příspěvků získá, tím je na něm více závislá a musí

se podřizovat požadavkům státní správy. Na druhé straně, výhodou státní podpory je, že se jedná o jistý zdroj získávání finančních prostředků pro jejich činnost. Systém veřejného financování neziskových organizací bývá často veřejností kritizován a je považován za značně neprůhledný. I proto se organizacím doporučuje využívat mimorozpočtové zdroje jako jsou dary, jejichž hlavní nevýhodou je, že se není možno na tento zdroj financí, co se pravidelnosti týče, spolehnout, společnost se potýká s nedostatkem dárců, podnikatelé přispívají na dobročinné účely jen občas a většinou jednorázově. Nemohu opomenout ani to, že daňové zvýhodnění dárců v České republice je nižší než v ostatních zemích. Výhodou sponzoringu je, že si firmy mohou náklady odepisovat z daňového základu, jsou ale na druhou stranu poskytovány hlavně organizacím, které jsou schopny poskytnout sponzorovi vhodnou protihodnotou – např. sportovním klubům, na úkor charitativních organizací.

Na závěr je nutno uvést, že problematice neziskových organizací by měla být věnována větší pozornost, neboť jejich činnost je nezbytná pro správné fungování a rozvoj celé společnosti.

9 Summary

To be able to fulfil all public beneficial targets, the organization must ensure the supply of finances. Because the incomes from this business do not cover even the most important costs, these organizations are forced to use multiple soured financing. The sources are divided into three parts: incomes from own office, from public budgets and voluntary benefits.

Especially the incomes from public budgets are very often criticized. The administration prefers state non-profit organizations against non-state non-profit organizations. That is because their business gets grants automatically and the amount of money is higher. However, the more money they get, the more they are subordinated to the administration.

Voluntary benefits (i.e. grants, public collections, sponsoring) can also cause a problem. There are only a few grantors; entrepreneurs donate only at special occasions. That is why it is not possible to rely on this financial source. Sponsoring is used for more attractive occasions like sports actions. I see the solution in tax allowance of grantors which I miss in CR in these days.

10 Přehled použité literatury

1. DRUCKER, Peter . *Řízení neziskových organizací : Praxe a principy*. 1. vyd. Praha : Management Press, 1994. 184 s. ISBN 80-85603-38-1.
2. FRIČ, Pavol, a kol. *Strategie rozvoje neziskového sektoru*. Praha : Forum dárců, 2000. 84 s.
3. JÍLEK, M. *Veřejné finance*. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2002. 233 s.
4. HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 212 s. ISBN 80-902752-3-0.
5. HYÁNEK, V. *Ekonomika neziskových organizací*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, ekonomicko-správní fakulta, 2004. 96 s. ISBN 80-210-3501-3.
6. JURAJDOVÁ, Hana, ŠELEŠOVSKÝ, Jan a kol. *Účetnictví, daně, audit a financování územních samosprávných celků a organizací neziskového sektoru*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, ekonomicko-správní fakulta, 2004. 132 s. ISBN 80-210-3583-8.
7. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2004. 135 s. ISBN 80-7261-086-4.

Legislativa

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Elektronické zdroje

Právo.cz. <http://pravo.novinky.cz/>[online]. [cit. 2008-12-8]

Dostupné z WWW: <<http://www.dzamilastehlikova.cz/8386/88/clanek/ministryne-stehlikova-pripravuje-koncepci-podpory-neziskoveho-sektoru/>>

Fórum dárců [online]. [cit. 2008-20-8]

Dostupné z www: <<http://www.donorsforum.cz>>

Informační centrum neziskových organizací. <http://www.neziskovky.cz/>

11 Seznam příloh

Roční zpráva za rok 2006

Výkaz zisku a ztráty organizace sestavený k 31.12.2007

Rozvaha organizace sestavená k 31.12.2007